Valtuustoaloite: Kirkonkellojen soittoa koskeva suositus

Yhteinen kirkkoneuvosto 19.11.2026
429/00.00.04/2026

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Laitila Anu

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se merkitsee tiedoksi valtuutettu Martina Harms-Aallon tekemän valtuustoaloitteen ja hyväksyy siihen annetun vastauksen

Käsittely

Päätös

Päätöshistoria

Yhteinen kirkkoneuvosto 29.10.2026 § 303

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Laitila Anu

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se merkitsee tiedoksi valtuutettu Martina Harms-Aallon tekemän valtuustoaloitteen ja hyväksyy siihen annetun vastauksen.

Käsittely

Käsittelyn aikana käytettiin kahdeksan puheenvuoroa.

Käydyn keskustelun perusteella esittelijä muutti päätösehdotustaan kokouksessa siten, että asia käsitellään lähetekeskusteluna ja palautetaan valmisteluun.

Päätös

Asia käsiteltiin lähetekeskusteluna ja palautettiin valmisteluun.

Selostus

Taustaa

Valtuutettu Martina Harms-Aalto on jättänyt 10.9.2026 valtuustoaloitteen, jossa hän esittää, että Helsingin seurakuntayhtymä suosittelee seurakunnille lyhyttä kirkonkellojen soittoa jokaisena arkipäivänä klo 12 tai muuna yhteisesti sovittuna ajankohtana. Aloitteen mukaan kirkonkellojen nykyistä säännöllisempi soittaminen lisäisi kirkon näkyvyyttä ja kuuluvuutta ihmisten arjessa sekä muistuttaisi kirkon olemassaolosta.

Päätösehdotuksen perustelut

Kiinteistöosaston antamien tietojen mukaan pääsääntönä kirkonkellojen soitossa tällä hetkellä on, että kelloja soitetaan normaalien sunnuntaisoittojen (papinkellot,

koollekutsusoitto sekä jumalanpalveluksen alku- ja loppusoitot) lisäksi arkisin kello 12 ja ehtookelloina lauantaisin kello 18. Käytännöissä on kuitenkin seurakuntakohtaista vaihtelua, joka perustuu paikallisiin perinteisiin sekä seurakuntien omiin päätöksiin.

Kirkonkellojen soitolla on kirkossa pitkä kultuurinen, historiallinen ja hengellinen perinne. Aikaisemmin kelloja on soitettu muun muassa vainajien muistoksi tiettyinä ajankohtina, mutta tämä käytäntö on sittemmin käynyt harvinaisemmaksi. Kirkollisten toimitusten, erityisesti hautaan siunaamisten ja vihkimisten yhteydessä, kirkonkellojen soittoon liittyy edelleen laajasti vakiintuneita ja toimivia käytäntöjä.

Tavanomaisten soittojen lisäksi kirkonkelloja voidaan soittaa muun muassa onnettomuustilanteissa, kansallisen surun aikana sekä erilaisten juhlatilaisuuksien yhteydessä. Kirkonkellojen soitosta aiheutuvista vaikutuksista on ajoittain käyty myös julkista keskustelua erityisesti kaupunkialueilla ja muuttuvien elämäntapojen sekä elämänrytmin myötä. Vaikka kirkonkellojen soitosta saadaan ajoittain palautetta soittoajankohtiin tai niiden äänenvoimakkuuteen liittyen, kirkonkelloja pidetään yleisesti arvokkaana osana kirkollista ja kulttuurihistoriallista perintöä ja niiden kuulumista kirkkojen lähialueilla luontevana osana kaupunkiympäristöä.

Nykyistä kirkonkellojen soittotapaa voidaan Helsingissä pitää suhteellisen vakiintuneena. Mahdolliset muutokset kuuluvat seurakuntien omaan harkintaan. Kirkkoherrainkokouksen valmisteluvaliokunta on osaltaan käsitellyt asiaa ja todennut, ettei asiassa ole sen mukaan juuri nyt ole tarpeen tehdä seurakuntayhtymän tasolla jatkotoimenpiteitä tai tehdä kellojen soitosta yhtenäistä päätöstä, vaan kukin seurakunta voi arvioida käytäntöjään omista lähtökohdistaan käsin.

Yhteenveto ja vastaus valtuustoaloitteeseen

Valtuustoaloite on ennen yhteisen kirkkoneuvoston käsittelyä saatettu Helsingin seurakuntien kirkkoherrojen tietoon. Aloite nostaa myönteisellä tavalla esiin kirkonkellojen merkityksen osana kirkon läsnäoloa kaupungissa ja helsinkiläisten arjessa.

Kirkonkellojen soittoa koskevat käytännöt ja niiden mahdolliset muutokset kuuluvat seurakuntien omaan päätöksentekoon. Yhteinen kirkkoneuvosto pitää kuitenkin perusteltuna edistää seurakuntien kesken mahdollisimman yhtenäisiä käytäntöjä ja **suosittelee seurakunnille erityisesti arkisin kello 12 tapahtuvan kirkonkellojen soiton mahdollisuutta**.

Yhteinen käytäntö voisi osaltaan vahvistaa kirkon näkyvää ja kuuluvaa läsnäoloa Helsingissä sekä muistuttaa keskellä arkea pysähtymisestä, rukouksesta ja kirkon yhteydestä kaupunkilaisiin. Samalla on tärkeää, että seurakunnille jää mahdollisuus ottaa käytännöissään huomioon paikalliset olosuhteet ja perinteet.

Hallintosäännön 7 §:n mukaisesti yhteisen kirkkoneuvoston tehtäviin kuuluvat suositukset ja strategiset linjaukset.

Vaikutusten ja riskien arviointi

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Toimivallan perusteet

Kirkkolaki 3 luku 1 §
Helsingin seurakuntayhtymän perussääntö 5 §
Hallintosääntö 4 luku 7.1 § kohta 1

Käännös

Beslutsförslag

Gemensamma kyrkorådet beslutar föreslå att gemensamma kyrkofullmäktige antecknar för kännedom ledamot Martina Harms-Aaltos fullmäktigemotion och godkänner svaret som getts.

Redogörelse

Bakgrund

Ledamot Martina Harms-Aalto har lämnat in en fullmäktigemotion 10.9.2026 där hon föreslår att Helsingfors kyrkliga samfällighet rekommenderar församlingarna att kort ringa i kyrkklockorna varje vardag kl. 12 eller vid någon gemensamt överenskommen tidpunkt. Enligt motionen skulle en mer regelbunden ringning av kyrkklockor öka kyrkans synlighet och hörbarhet i människors vardag samt påminna om kyrkans existens.

Motiveringar till beslutsförslaget

Enligt uppgifter från fastighetsavdelningen är nuvarande huvudregel för att ringa i kyrkklockor att klockorna utöver normala söndagsspel (prästringning, sammanringning samt inledande och avslutande ringning för gudstjänst) även på vardagar klockan 12 och som angelusringning (aftonringning) på lördagar kl. 18. Praxis skiljer sig dock per församling och baserar sig på lokala traditioner och församlingarnas egna beslut.

Klockringning har i kyrkan en lång kulturell, historisk och andlig tradition. Tidigare har klockor ringts bland annat till minne av avlidna vid specifika tidpunkter, men denna vana har sedermera blivit mera sällsynt. Allmänt vedertagna och fungerande praxis finns ännu gällande klockringning vid kyrkliga förrättningar, i synnerhet i samband med jordfästningar och vigslar.

Utöver vanliga ringningar kan man ringa i kyrkklockorna bland annat vid olyckor, under nationell sorg och i samband med olika festliga tillställningar. Effekterna av att kyrkklockorna ringer har ibland också varit föremål för offentliga diskussioner, särskilt i stadsområden och med ändrade livsstilar och levnadsrytmen. Även om man då och då får respons om klockringningen i samband med ringningstiderna eller gällande volymen, betraktas kyrkklockorna allmänt som en värdig del av det kyrkliga och kulturhistoriska arvet och att höra dem från närområdets kyrkor är en naturlig del av stadsmiljön.

Det nuvarande sättet att ringa i kyrkklockor kan i Helsingfors anses vara relativt etablerat. Eventuella förändringar är en del av församlingarnas egen bedömning. Beredningsutskottet för kyrkoherdekonferensen har för sin del behandlat ärendet och konstaterat att det just nu inte är nödvändigt att på den kyrkliga samfällighetens nivå vidta ytterligare åtgärder eller fatta ett enhetligt beslut om klockringningen, utan varje församling kan bedöma sin praxis från sina egna utgångspunkter.

Sammanfattning och svar på fullmäktigemotionen

Fullmäktigemotionen har före behandlingen av gemensamma kyrkorådet skickats till Helsingfors församlingars kyrkoherdar för kännedom. Motionen lyfter på ett positivt

sätt fram kyrkklockornas betydelse som en del av kyrkans närvaro i staden och i Helsingforsbornas vardag.

Praxis och möjliga ändringar i att ringa i kyrkklockor hör till församlingarnas eget beslutsfattande. Gemensamma kyrkorådet anser det dock motiverat att främja så enhetliga förfaranden som möjligt mellan församlingarna och **rekommenderar i synnerhet församlingarna möjligheten att ringa i kyrkklockor på vardagar klockan 12**.

Gemensam praxis skulle för sin del kunna stärka kyrkans synliga och hörande närvaro i Helsingfors samt att mitt i vardagen påminna om att stanna upp, om bön och om kyrkans koppling till stadsborna. Samtidigt är det viktigt att församlingarna får möjlighet att i sin praxis ta hänsyn till lokala förhållanden och traditioner.

I enlighet med 7 § i förvaltningsstadgan ingår i gemensamma kyrkorådets uppgifter rekommendationer och strategiska riktlinjer.

Konsekvens- och riskbedömning

Det finns inget behov av att göra en bedömning av konsekvenserna för barn i ärendet.

Grund för befogenhet

Kyrkolagen 3 kap. 1 §
Grundstadgan för Helsingfors kyrkliga samfällighet 5 §
Förvaltningsstadgan 4 kap. 7.1 § punkt 1

Lisätiedot

Yhteisen seurakuntatyön johtaja (vs.) Jussi Murtovuori, jussi.murtovuori@evl.fi

Kirkkoherrainkokouksen teologinen sihteeri Lasse Mäki, lasse.maki@evl.fi

Jakelu

Martina Harms-Aalto